

Θυρεοειδής Αδένας

5

Υπερθυρεοειδισμός

Α. Αβραμίδης

Ενδοκρινολόγος

Ενδοκρινολογική Κλινική
ΓΝΘ «Ιπποκράτειο»

ΣΥΝΗΘΗ ΑΙΤΙΑ ΥΠΕΡΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΥ

- v. Graves
- πολυοζώδης τοξική βρογχοκήλη
- τοξικό αδένωμα
- υποξεία θυρεοειδίτιδα (οξεία φάση)
- υπερδοσολογία θυροξίνης

2








N.Graves

- *πολυσυστηματικό νόσημα-συνύπαρξη δύο ή περισσότερων από τα παρακάτω:*
- υπερθυρεοειδισμός
- βρογχοκήλη
- οφθαλμοπάθεια
- προκνημιαίο μυξοίδημα

- αυτοάνοση διεργασία
- συνύπαρξη με άλλα αυτοάνοσα

3

ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- Καρδιαγγειακές 
- Οφθαλμοπάθεια 
- Γαστρεντερικές 
- Από τα οστά και τους μύες 
- Αιματολογικές 
- Δυσλειτουργία λοιπών ενδοκρινών 
- Δερματολογικές 

4

ΟΦΘΑΛΜΟΠΑΘΕΙΑ

- *αυτοάνοσο φαινόμενο*
- *λεμφοκυτταρική διήθηση εξοφθάλμιων μυών με επακόλουθη ίνωση*
- προβολή κόγχου (εξώφθαλμος)
- περικογχικό και βλεφαρικό οίδημα
- αδυναμία ή και παράλυση οφθαλμικών μυών (οφθαλμοπληγία)

5

ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΕΞΩΦΘΑΛΜΟΥ v. GRAVES

- λέμφωμα κόγχου
- μυοσίτιδα κόγχου
- κοκκιωμάτωση Wegener
- πρωτοπαθής όγκος κόγχου
- μεταστατικός όγκος
- ψευδοόγκος εγκεφάλου

6

Σημειώσεις



ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΠΑΘΕΙΑΣ

- διόρθωση θυρεοειδικής λειτουργίας
- αποκατάσταση και προφύλαξη όρασης
- άρση των ενοχλητικών συμπτωμάτων
- διόρθωση για κοσμητικούς λόγους

7

ΠΡΟΚΝΗΜΙΑΙΟ ΜΥΞΟΙΔΗΜΑ

- υποδόρια συσσώρευση βλεννοπολυσακχαριτών
- σε 3% ασθενών με v. Graves
- εντόπιση στις κνήμες
- πάχυνση δέρματος-ερύθημα με όχθο
- Θεραπεία: τοπικά ενέσεις ή αλοιφές κορτικοειδών (αμφίβολο αποτέλεσμα)



8

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

- αυξημένη FT₄
- αυξημένη FT₃
- κατασταλαμένη TSH
- επίπεδα T₄-T₃ δεν προτιμώνται (επηρεάζονται από TBG)

9

T3 ΤΟΞΙΚΩΣΗ

- τοξικό αδένωμα
- υποτροπή v. Graves
- ιωδιοπενικές καταστάσεις

10

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

- 1) αντιθυρεοειδικά φάρμακα
 - *μεθιμαζόλη
 - *καρβιμαζόλη
 - *προπυλθειουρακίλη (PTU)
- 2) ραδιενεργό I¹³¹
- 3) υφολική θυρεοειδεκτομή

11

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

- διάρκεια χορήγησης αντιθυρεοειδικών:
 - * 1-2 έτη με διαρκώς μειούμενες δόσεις
- υποτροπή 60-70%
- εάν υπάρχει έστω και μια υποτροπή πιθανότητα μόνιμου ευθυρεοειδισμού πολύ μικρή

12

Σημειώσεις



ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΜΟΝΙΜΗΣ ΥΦΕΣΗΣ

- μικρή βρογχοκήλη
- ήπια συμπτωματολογία
- χαμηλός τίτλος Tsab
- επίτευξη ευθυρεοειδισμού με μικρές δόσεις αντιθυρεοειδικών
- επαναλειτουργία άξονα Υ-Υ-Θ
- η μεγαλύτερη διάρκεια θεραπείας αυξάνει την πιθανότητα μόνιμης ύφεσης

13

ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΝΤΙΘΥΡΕΟΕΙΔΙΚΩΝ

- κνησμός με ή χωρίς εξάνθημα (5%)
- αρθραλγίες
- αρθρίτιδα
- πυρετός
- διαταραχές γεύσης
- ναυτία
- έμετοι
- ακοκκιοκυτταραιμία-σπάνια (0,02%)
- χολοστατική ηπατίτιδα-σπανιότατα
- νευρίτιδα-σπανιότατα

14

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ I¹³¹

- φθηνή
- απλή
- εύκολη

15

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΘΥΡΕΟΕΙΔΕΚΤΟΜΗΣ

- υποτροπή μετά φαρμακευτική αγωγή
- μεγάλη βρογχοκήλη
- αλλεργία στα αντιθυρεοειδικά
- ύπαρξη ψυχρού όζου (αυξημένη πιθανότητα κακοήθειας)
- προτίμηση ασθενούς
- κύηση, όταν απαιτούνται μεγάλες δόσεις αντιθυρεοειδικών ή υπάρχει αλλεργία σ'αυτά (2ο τρίμηνο)

16

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΘΥΡΕΟΕΙΔΕΚΤΟΜΗΣ

- υποθυρεοειδισμός
- υποπαραθυρεοειδισμός
* μόνιμος (0-2,8%)
* παροδικός
- τρώση κάτω λαρυγγικού νεύρου
- μετεγχειρητική αιμορραγία
- απόφραξη ανώτερης αναπνευστικής οδού
- σύνδρομο Horner

17

ΑΣΥΝΗΘΕΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΥΠΕΡΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΥ

18

Σημειώσεις



- Θυρεοτοξική περιοδική παράλυση
- Απαθητικός υπερθυρεοειδισμός
- Εξωγενής υπερθυρεοειδισμός
- Αντίσταση στις θυρεοειδικές ορμόνες
- Υπερθυρεοειδισμός από αδένωμα της υπόφυσης
- Έκτοπος υπερθυρεοειδισμός
- Υπερθυρεοειδισμός στην υποξεία θυρεοειδίτιδα
- Hashitoxicosis
- Υπερθυρεοειδισμός από αμιοδαρόνη

19

ΕΚΤΟΠΟΣ ΥΠΕΡΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ

- μεγάλες μεταστατικές εστίες θυλακιώδους καρκίνου θυρεοειδούς
- χοριοκαρκίνωμα
- μύλη κύηση
- εμβρυογενές καρκίνωμα όρχεων
- struma ovarii

20

ΥΠΕΡΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΑΜΙΟΔΑΡΟΝΗ



- αύξηση T_4 (μ.ο.40%) 1-4 μήνες μετά
- αύξηση rT_3
- μείωση T_3 (20-25%)
- αύξηση της TSH
(μόνο τους 3 πρώτους μήνες)

21

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΥΠΕΡΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΑΜΙΟΔΑΡΟΝΗ



- διακοπή αμιοδαρόνης
- φαρμακευτική αγωγή
(αντιθυρεοειδικά+ $KClO_4$ στην αρχή)
- θυρεοειδεκτομή
 - επί αποτυχίας φαρμακευτικής αγωγής
 - όταν επιβάλλεται η συνέχιση αμιοδαρόνης
 - όταν υπάρχει ανάγκη ταχείας αποκατάστασης ευθυρεοειδισμού

22

ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΥΠΟ ΑΜΙΟΔΑΡΟΝΗ



- υποθυρεοειδισμός ή υπερθυρεοειδισμός σε ποσοστό 2-24%
- θυρεοτοξίκωση συχνότερη σε ιωδιοπενικές περιοχές
 - * οποιαδήποτε στιγμή κατά την αγωγή
- υποθυρεοειδισμός συχνότερος σε περιοχές πλούσιες σε ιώδιο
 - * συνήθως τους πρώτους 18 μήνες αγωγής

23

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΥΠΕΡΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΑΜΙΟΔΑΡΟΝΗ



- αυξημένη παροχή ιωδίου κυρίως σε προϋπάρχουσα θυρεοειδική νόσο
- διαταραχή στους ενδογενείς ρυθμιστικούς μηχανισμούς διαχείρισης ιωδίου από τον θυρεοειδή
- ανοσολογικοί παράγοντες
- καταστροφή-φλεγμονή θυρεοειδούς

24

Σημειώσεις



6

Θυρεοειδίτιδες

Μ. Κήτα

Ενδοκρινολόγος

Ενδοκρινολογική Κλινική
ΓΝΘ «Ιπποκράτειο»

ΟΡΙΣΜΟΣ

Με τον όρο θυρεοειδίτιδες περιγράφεται
μία ετερογενής ομάδα
φλεγμονωδών διαταραχών του θυρεοειδούς
διαφορετικής αιτιοπαθογένειας
και ποικίλων κλινικών ευρημάτων

2

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ

- οξεία
- υποξεία (κοκκιωματώδης ή De Quervain)
- χρόνια (Hashimoto, painless)

πόνος και ευαισθησία προκαλούν

- υποξεία
- οξεία ή πυώδης
- μετατραυματική
- μετά θεραπεία με I^{131}

3

ΥΠΟΞΕΙΑ ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΤΙΔΑ (De Quervain)

ιογενούς αιτιολογίας (συνήθως)
γυναίκες 30 - 50 ετών

αιφνίδια εμφάνιση

HLA - B 35

4

ΥΠΟΞΕΙΑ ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΤΙΔΑ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

επώδυνη βρογχοκήλη
αντανάκλαση άλγους στην κάτω γνάθο
πυρετός
δυσκαταποσία
επιχώρια λεμφαδενίτιδα
έντονη κακουχία
αρθραλγίες - μυαλγίες

5

ΥΠΟΞΕΙΑ ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΤΙΔΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

λευκοκυττάρωση

↑↑ ΤΚΕ

χαμηλή πρόσληψη I^{131}

ΑΤΑ +

6

Σημειώσεις



ΥΠΟΞΕΙΑ ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΤΙΔΑ

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

ΟΧΙ αντιθυρεοειδικά φάρμακα

προπρανολόλη

σαλικυλικά

μη στεροειδή αντιφλεγμονώδη

στεροειδή

(πρεδνιζολόνη 20-30mg / 24h x 1-2 βδομάδες)

θυροξίνη σε υποθυρεοειδισμό

7

ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΤΙΔΑ RIEDEL

πολύ σπάνια

άγνωστη αιτιολογία

γυναίκες μέσης ηλικίας

οπισθοπεριτοναϊκή ίνωση

διάγνωση με βιοψία

8

ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΤΙΔΑ HASHIMOTO

ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΑΥΤΟΑΝΟΣΑ

- λεύκη
- αλωπεκία
- σακχαρώδης διαβήτης
- v. Addison
- υποπαραθυρεοειδισμός
- ρευματοειδής αρθρίτιδα
- ερυθματώδης λύκος
- μυσθένεια Gravis

9

ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΤΙΔΑ HASHIMOTO

ΚΛΙΝΙΚΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

διάχυτη ή μικροπολυοζώδης βρογχοκήλη

σημεία πίεσης και δυσφαγία (σπάνια)

μονήρης όζος (ύπαρξη λεμφώματος)

θυρεοτοξίκωση (Hashitoxicosis)

υποθυρεοειδισμός (5% / έτος)

↑ ↑ ↑ τίτλοι anti - TPO, anti - Tg

ανομοιογενής κατανομή στο σπινθηρογράφημα

10

ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΤΙΔΑ της ΛΟΧΕΙΑΣ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΥΠΕΡΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ *όχι αγωγή*
προπρανολόλη

ΥΠΟΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ

θυροξίνη 0,1 mg / 24ωρο για 6 μήνες

επανέλεγχος για εγκατάσταση
μόνιμου υποθυρεοειδισμού


11

ΣΠΑΝΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΤΙΔΑΣ

1. **ΜΕΤΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗ I¹³¹** πόνος, ευαισθησία οίδημα παροδικός ΥΠΕΡ-
2. **ΜΕΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ** ίνωση - ατροφία θυλακίων υαλινοποίηση αρτηριολίων
3. **ΦΑΡΜΑΚΑ (IFN-α, IL-2, αμιοδαρόνη)** ανώδυνη λεμφοκυτταρική θυρεοειδίτιδα

12

Σημειώσεις



7

Υποθυρεοειδισμός

Ε. Παπαδοπούλου

Ενδοκρινολόγος

Ενδοκρινολογική Κλινική
ΓΝΘ «Ιπποκράτειο»

**Μεταβολικό σύνδρομο
που οφείλεται σε έλλειψη
θυρεοειδικών ορμονών
και προκαλεί επιβράδυνση
των μεταβολικών διεργασιών**

2

ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ

**Συσσώρευση γλυκοζαμινογλικανών
(υαλουρονικού οξέος) στον διάμεσο ιστό**

Ελαττωμένος καταβολισμός γλυκοζαμινογλικανών.

Ιστοί στόχοι:

δέρμα

καρδιά

γραμμωτοί μύες

3

ΑΙΤΙΑ ΥΠΟΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΥ

**Χρόνια λεμφοκυτταρική θυρεοειδίτιδα
(Hashimoto)**

**Υποθυρεοειδισμός μετά από θεραπεία για
v. Graves με I 131**

4

Παθολογικές εργαστηριακές εξετάσεις σε υποθυρεοειδισμό

**Νορμόχρωμη –νορμοκυτταρική αναιμία
Έλλειψη σιδήρου**

Υπονατριαιμία

Υπερχοληστερολαιμία

Αυξημένη CRP

5

**Έναρξη αγωγής σε υγιή –νεαρά άτομα
LT4-1,6 μg/kg**

**Ηλικιωμένα άτομα με καρδιαγγειακά
νοσήματα:**

**LT4 25 μg/ημερησίως και αυξάνονται
κάθε 2-3 εβδομάδες κατά 25 μg**

**μέχρι η TSH να επανέλθει στα φυσιολογικά
όρια**

6

Σημειώσεις



ΣΥΓΓΕΝΗΣ ΥΠΟΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ

Νεογέννητα- αγενεσία θυρεοειδούς
 Αυτοσωματική υπολειπόμενη διαταραχή
 Τυπική κλινική εικόνα κρετινισμού
 διάχυτη μυική υπερτροφία
 μυική αδυναμία στα εγγύς άκρα
 κινητικές διαταραχές
 νοητική υστέρηση
 τραχύ δέρμα
 μεγαλογλωσσία
 δυσκοιλιότητα

7

ΥΠΟΚΛΙΝΙΚΟΣ ΥΠΟΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ

1970-για πρώτη φορά εισήχθη ως όρος.
 Συχνότητα- υψηλότερη στις γυναίκες
 Αυξάνεται με την ηλικία-
 6%- 35 ετών, 17% >65 ετών
 Κυριότερη αιτία-αυτοάνοση θυρεοειδίτιδα
 (Hashimoto)
 Μελέτες με συχνότητα υπ. υποθυρεοειδισμού
 ΗΠΑ - 54%
 Αγγλία-67% των γυναικών ,40% των ανδρών

8

ΜΥΞΟΙΔΗΜΑΤΙΚΟ ΚΩΜΑ

Βαρύτατος υποθυρεοειδισμός
 Επείγουσα κατάσταση
 Υψηλή θνησιμότητα
 Σπάνια σήμερα- έγκαιρη διάγνωση

9

✱ Μακροχρόνιος υποθυρεοειδισμός
 ✱ Οξείες καταστάσεις
 (λοιμώξεις, έμφραγμα μυοκαρδίου)
 ✱ Έκθεση στο κρύο
 ✱ Συχνότερη σε ηλικιωμένες γυναίκες

10

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

ΥΠΟΘΕΡΜΙΑ- κακός προγνωστικός δείκτης
 ΥΠΟΝΑΤΡΙΑΙΜΙΑ-ελαττωμένη αποβολή ελεύθερου
 ύδατος από τους νεφρούς, αναστρέψιμη βλάβη
 ΒΡΑΔΥΚΑΡΔΙΑ-ελάττωση της συσταλτικότητας του
 μυοκαρδίου,ελαττωμένοι καρδιακοί τόνοι,υπόταση.
 ΥΠΟΓΛΥΚΑΙΜΙΑ-ελαττωμένη γλυκονεογένεση
 ΥΠΟΑΕΡΙΣΜΟΣ-υπερκαπνία, υποξία,υποαπνοϊκή
 άπνοια

11

Θ Ε Ρ Α Π Ε Ι Α ΜΥΞΟΙΔΗΜΑΤΙΚΟΥ ΚΩΜΑΤΟΣ

Χορήγηση θυροξίνης i.v. αρχικά 200-400 µg
 Ημερήσιες δόσεις 50-100 µg και όταν ο ασθενής
 επανέλθει, per os.
 Εάν συνυπάρχει επινεφριδιακή ανεπάρκεια
 συγχρόνηση υδροκορπιζόνης 100 mg i.v./ 8h
 Μηχανική υποστήριξη
 Διόρθωση υποθερμίας
 Αντιμετώπιση λοιμώξεων
 Ενδοφλέβια χορήγηση υγρών
 (ηλεκτρολύτες και γλυκόζη)

12

Σημειώσεις



8

Μονήρης όζος και καρκίνος θυρεοειδούς

Α. Χρυσουλίδου
Ενδοκρινολόγος
Ενδοκρινολογική Κλινική
ΑΝΘ «Θεαγένειο»

Μία περιγεγραμμένη ενδοθυρεοειδική διόγκωση

(προς διάκριση όζων πολυοζώδους βρογχοκήλης)

Για να διαγνωσθεί αληθής μονήρης όζος η κλινική εξέταση δεν είναι αρκετή (όζοι < 1cm δεν ψηλαφώνται)

2

Η εξέταση που δίνει μορφολογικές πληροφορίες για:

- * ακριβές μέγεθος, ηχογένεια, παρουσία άλω
- * συμπαγή ή κυστική μορφή
- * επασβεστώσεις, αγγείωση, διηθήσεις γύρω ιστών
είναι το υπερηχογράφημα

Έλεγχος λειτουργικότητας γίνεται με το scan

Ψυχρός όζος: δεν προσλαμβάνει ραδιοφάρμακο

Θερμός όζος: προσλαμβάνει

Χλιαρός όζος: ενδιάμεση πρόσληψη

3

Στατιστικά στοιχεία

Οι ψυχροί όζοι έχουν 14% πιθανότητα να είναι κακοήθεις, οι θερμοί όζοι 4%, οι κυστικοί 2%, οι συμπαγείς 10-30%

Ωστόσο, ακόμη και σε υπερθυρεοειδισμό, η πιθανότητα κακοήθειας σε όζο είναι αυξημένη

Η πιθανότητα κακοήθειας σε αληθώς μονήρη είναι τουλάχιστον διπλάσια από προέχοντα όζο πολυοζώδους βρογχοκήλης

4

Αιτιολογία όζων θυρεοειδούς

- ☛ Χρόνια θυρεοειδίτιδα
- ☛ Τοξικό αδένωμα
- ☛ Όζος πολυοζώδους βρογχοκήλης
- ☛ Κύστεις θυρεοειδούς ή παραθυρεοειδών αδένων
- ☛ Κύστη θυρεογλωσσικού πόρου-Φλεγμονές
- ☛ Υπερπλασία κολοβώματος μετεγχειρητικά-Ημιγενεσία
- ☛ Καλοήγη αδενώματα(θυλακίωδη, κολλοειδή, εμβρυικά)
- ☛ Καρκίνος θυρεοειδούς
- ☛ Σπάνια αίτια: τεράτωμα, αιμαγγείωμα, κοκκιωματώδεις νόσοι

5

Μονήρης + θερμός όζος

Τοξικό αδένωμα
Χρ θυρεοειδίτιδα
Καρκίνος

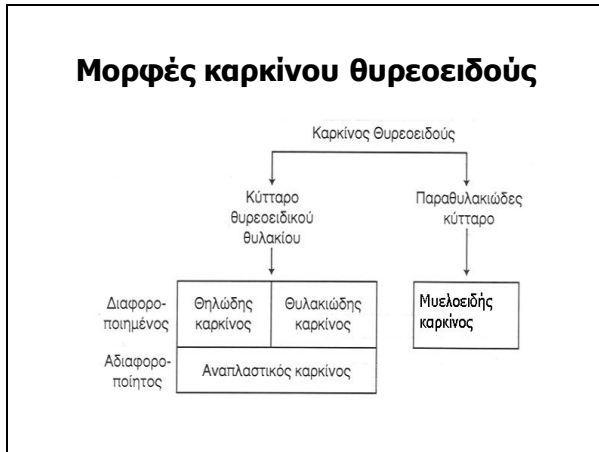
Μονήρης + ψυχρός όζος

Καρκίνος
Κύστεις
Χρόνια θυρεοειδίτιδα

6

Σημειώσεις





7

Ιστορικό

Πως εμφανίσθηκε ;

Τι συνοδά συμπτώματα έχει ;

Ποιο είναι το οικογενειακό ιστορικό ;

8

Κλινική εξέταση

- Τι ηλικία και τι φύλο έχει ο ασθενής ;
- Είναι σκληρός ή μαλακός ο όζος στην ψηλάφηση ;
- Υπάρχει τραχηλική λεμφαδενοπάθεια ;

9

Έλεγχος που απαιτείται

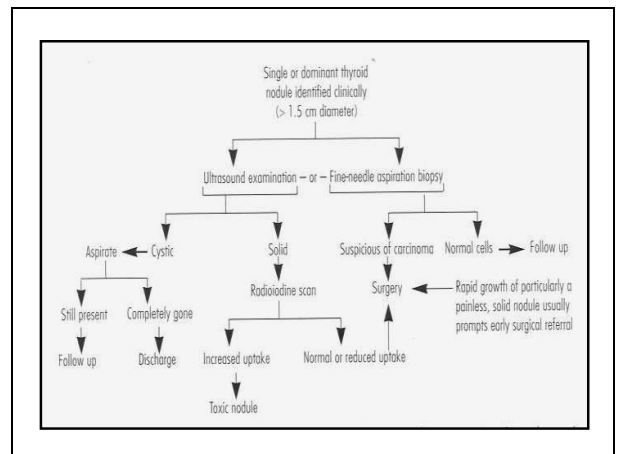
- ▣ Υπερηχογράφημα
- ▣ Θυρεοειδικές ορμόνες
- ▣ Αντιθυρεοειδικά αντισώματα
- ▣ Σπινθηρογράφημα
- ▣ Βιοψία με λεπτή βελόνη (FNA)

10

Παράγοντες που κάνουν πιο πιθανή την κακοήθεια

- ✦ Φύλο (νεαρή ηλικία, άνδρας ή παιδί)
- ✦ Ταχεία αύξηση του όζου
- ✦ Δυσφαγία και βράγχος φωνής
- ✦ Οικογενειακό ιστορικό (μυελοειδές Ca) και τοπική ακτινοβολία
- ✦ Σκληρός όζος και τραχηλικοί λεμφαδένες
- ✦ Συμπαγής όζος (U/S)
- ✦ Ψυχρός όζος (Scan)
- ✦ Υποπτη βιοψία
- ✦ Χωρίς βελτίωση μετά από θεραπεία με θυροξίνη

11



12

Σημειώσεις